

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT
Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Dějepisná olympiáda
46. ročník, 2016/2017

školní kolo - zadání

Č.

Počet bodů: _____

Jméno a příjmení: _____

Škola: _____

Tematické zaměření ročníku: **Marie Terezie – žena, matka, panovnice,**
aneb Habsburkové 18. století

***Důležité upozornění** – u každé otázky je rámeček, který uvádí maximální počet bodů za otázku,
do prázdného políčka se pak doplní získaný počet bodů. Celkem je možné získat 60 **bodů**.
(Adresy vyplňte až po ukončení soutěžního kola, zejm. u prací postupujících do vyššího kola.)*

Úkol č. 1

Zapiš jména panovníků/panovnic, kteří/ktelé vládli/y v uvedených letech v habsburské monarchii.

a) 1780 - 1790 _____

b) 1740 - 1780 _____

c) 1711 - 1740 _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 2

Vytvoř správné dvojice:

1. Josef II.	a) pruský král
2. Fridrich II.	b) manžel Marie Terezie
3. Karel VI.	c) otec Marie Terezie
4. František Štěpán Lotrinský	d) syn Marie Terezie

1. _____, 2. _____, 3. _____, 4. _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 3

V době Marie Terezie platily kovové mince, např.

(t) _____ a (z) _____,

ale byly zavedeny také první papírové peníze,

tzv. _____.

3 body	
--------	--

Úkol č. 4

Terezín, Josefov, Leopoldov.

Které typy objektů se skrývají pod těmito názvy? _____

K čemu objekty sloužily? _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 5

Ve 2. polovině 18. století došlo k trojímu dělení jednoho evropského státu, který tak na více než 100 let zmizel z mapy.

a) O který stát se jednalo?

b) Které další dva státy se kromě Rakouska na dělení podílely?

_____ a _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 6

V 18. století se v Evropě začala hojně pěstovat zemědělská plodina, která se do Evropy dostala z Ameriky. V rámci osvěcenských reforem ji nařídil pěstovat ve své zemi jeden evropský panovník a z této země se pak zmíněná plodina dostala do Čech.

a) O kterou plodinu se jedná? _____

b) Přes kterou zemi se k nám tato plodina dostala? _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 7

Dodnes se setkáme se rčením: *Dopadli jako sedláci u* _____.

Toto rčení se vztahuje k jednomu z nejznámějších povstání poddaných, které roku 1775 ukončila bitva u _____.

Tehdy byla poražena skupina asi tisíce sedláků. Záminkou k povstání bylo rozšíření fámy, že Marie Terezie vydala patent, který _____.

3 body	
--------	--

Úkol č. 8

Na oba řádky doplň stejné přídavné jméno (odlišující se pouze rodem) tak, aby spojení dávala smysl.

_____ císař = Josef II.

_____ baroko = barokní sloh na venkově

1 bod	
-------	--

Úkol č. 9

Na obrázku vidíš jeden z nejznámějších barokních kostelů v našich zemích, postavený v roce 1722, v době vlády otce Marie Terezie.

a) Kdo byl jeho architektem?

b) Jak se nazývá místo, kde se kostel nachází?

c) Součástí kterého města je dnes toto místo?

d) Komu byl tento kostel zasvěcen?

4 body	
--------	--

Úkol č. 10

Utvoř správné dvojice.

1) kontribuce	a) soupis půdy
2) triviálka	b) daň
3) katastr	c) fara
4) konskripce	d) hlavní škola
5) němčina	e) soupis lidu a domů

1) _____, 2) _____, 3) _____, 4) _____, 5) _____

5 bodů	
--------	--

Úkol č. 11

Za vlády Marie Terezie došlo k přestavbě Pražského hradu. V jakém slohu byla přestavba provedena?

1 bod	
-------	--

Úkol č. 12

Po nástupu Josefa II. na trůn si zejména venkov od panovníka sliboval „zlatý patent“. Co venkov od Josefa II. očekával?

1 bod	
-------	--

Úkol č. 13

K významným sochařům českého baroka patří Matyáš Bernard Braun. K zvláště obdivovaným plastikám patří alegorické sochy Ctností a Neřestí.

a) Kde se tato galerie soch nachází?

b) Kdo byl majitelem panství a současně Braunovým mecenášem?

2 body	
--------	--

Úkol č. 14

Sestav správné pořadí uvedených škol podle úrovně vzdělání, které poskytovaly – od základního k vyššímu.

hlavní školy – triviální školy – normální školy

1. _____

2. _____

3. _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 15

Urči, který **ÚZEMNÍ ÚTVAR** je na mapě znázorněn.

a) souvislou čarou: _____

b) přerušovanou čarou: _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 16

Dvě z nových nařízení Marie Terezie charakterizuje tento příklad: *Jan Novák, Malá Lhota č.p. 47*

Uveď, o která nařízení šlo.

a) _____

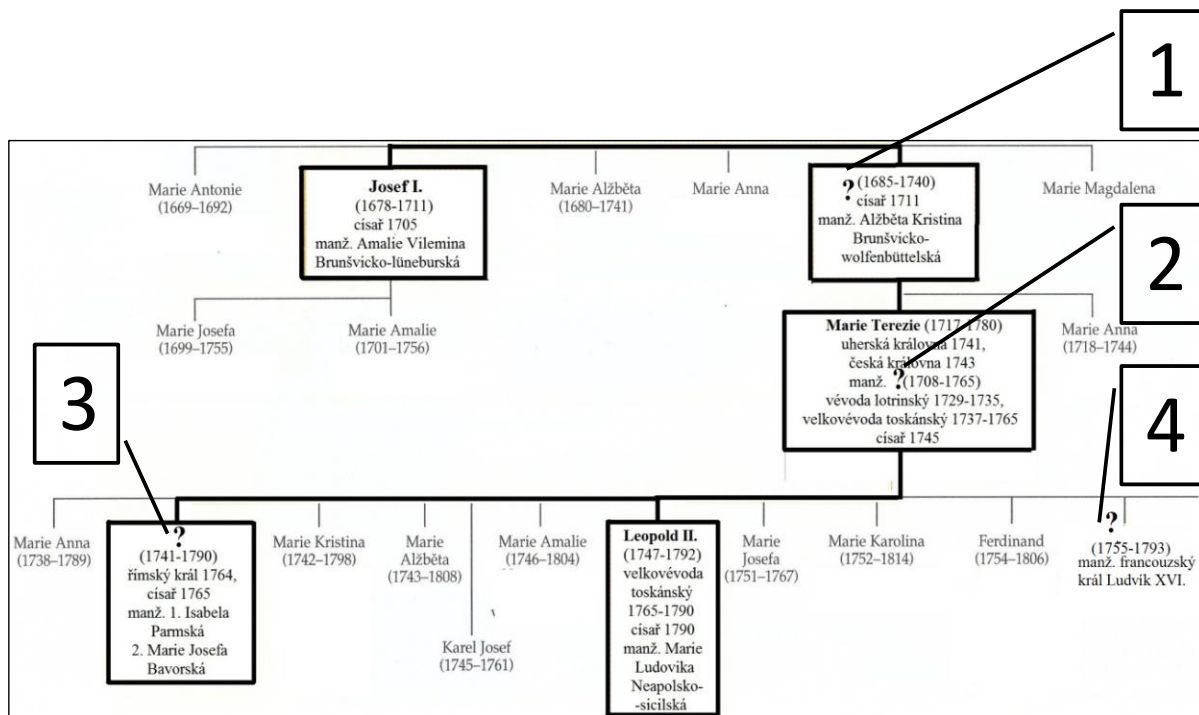
b) _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 17

Z rodokmenu Habsburků 17. a 18. století zmizela některá jména. Doplň je výběrem z nabídky (ne všechna jména budou použita).

Nabídka: Marie Antoinetta – František Josef I. – Karel VI. – Alžběta – Rudolf II. – František I. Štěpán Lotrinský – Matyáš – Josef II.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

4 body

Úkol č. 18

Pojmenuj českého světce z obrázku. Uveď, kde se jeho sochy nejčastěji nachází, označ (zakroužkuj) a pojmenuj jeho atributy (znaky, které určují konkrétního světce).

a) Jméno světce:

b) Místa, kde se jeho sochy nejčastěji nachází:

c) Atributy světce:

1. _____
2. _____
3. _____

5 bodů

Úkol č. 19

Pojmenuj budoucího panovníka, který v roce 1769 pomohl sedlákově ve Slavíkovicích u Rousínova na Moravě s orbou.

1 bod

Úkol č. 20

Vyškrtěj v osmisměrci termíny související s dějinami 17. a 18. století. Zbylá písmena tvoří tajenku, v níž se skrývá blízký spolupracovník Marie Terezie.

termíny: *Brandl, Braun, Colbert, Diviš, Chlumecký, Kolín, Koniáš, Kozina, Loreta, loubí, patent*

K	O	Z	I	N	A	C	F
R	L	P	A	T	E	N	T
K	A	O	E	M	U	N	R
T	O	R	U	A	I	Š	E
Š	O	L	R	B	I	E	B
L	H	B	Í	V	Í	K	L
C	Š	Á	I	N	O	K	O
I.	L	D	N	A	R	B	C

tajenka: _____

1 bod

Úkol č. 21

Ve druhé polovině 17. a v 18. století byly i v našich zemích zakládány manufaktury. Z nabídky vyber dva obory, které proslavily české manufaktury.

hutnictví, železářství, textilnictví, šperkařství, potravinářství, sklářství, pivovarnictví

a) _____

b) _____

2 body	
--------	--

Úkol č. 22

Doplň text:

Nejslavnějším českým přírodovědcem 18. století v oblasti fyziky se stal amatérský badatel, farář v Příměticích na Moravě (uveď celé jméno) _____, který sestrojil _____ s uzemněním (které dřívější Franklinův vynález postrádal).

2 body	
--------	--

Úkol č. 23

Jak se nazývá patent, na základě kterého se mohli poddaní stěhovat, uzavírat sňatky nebo studovat bez svolení vrchnosti?

Jak se nazýval patent, který povoloval některé další křesťanské církve (luteránskou, kalvínskou a pravosláví)?

Oba patenty byly vydány v roce

_____.

Napiš jméno panovníka, který oba patenty vydal.

4 body	
--------	--

Celkem:

60 bodů	
----------------	--

Národní institut pro další vzdělávání MŠMT

Senovážné náměstí 25, 110 00 Praha 1

Dějepisná olympiáda

46. ročník, 2016/2017

školní kolo - řešení

**Tematické zaměření ročníku: Marie Terezie – žena, matka, panovnice,
aneb Habsburkové 18. Století**

Úkol č.		počet bodů
1.	a) Josef II.; b) Marie Terezie; c) Karel VI.	3
2.	1. d; 2. a; 3. c; 4. b	4
3.	tolary; zlatky; bankocetle	3
4.	pevnosti; k obraně (země)	2
5.	a) Polsko; b) Prusko a Rusko	3
6.	a) brambory; b) Prusko/dnešní Německo	2
7.	u Chlumce; u Chlumce nad Cidlinou; rušil robotu	3
8.	selský/selské	1
9.	a) Santini/Jan Blažej Santini-Aichel; b) Zelená hora, c) Žďár nad Sázavou; d) Janu Nepomuckému	4
10.	1) b; 2) c; 3) a; 4) e; 5) d	5
11.	barokní klasicismus	1
12.	zrušení roboty	1
13.	a) v Kuksu; b) hrabě Špork	2
14.	1. triviální – 2. hlavní – 3. normální školy	3
15.	a) Svatá říše římská; b) habsburská monarchie	2
16.	a) zavedení příjmení; b) číslování domů, popisná čísla	2
17.	1. Karel VI.; 2. František Lotrinský; 3. Josef II.; 4. Marie Antoinetta/Marie Antonie	4
18.	a) sv. Jan Nepomucký; b) mosty, u mostů; c) 1. pět hvězd (pět ran Kristových); 2. palmová ratolest (symbol mučednictví); 3. kříž	5
19.	Josef II.	1
20.	František I.	1
21.	a) textilnictví; b) sklářství	2
22.	Prokop Diviš; bleskosvod	2
23.	patent o zrušení nevolnictví; toleranční patent; 1781; Josef II.	4

Celkem: 60 bodů

Soutěžní úkoly vytvořili členové Ústřední komise Dějepisné olympiády:

Mgr. Václava Korcová (předsedkyně poroty), Mgr. Lenka Broklová, Mgr. Irena Náprstková,
Mgr. Jaroslav J. Gloser, Mgr. Josef Vávra.